

Pestprotocol

Inhoudsopgave.

Inleiding:

Doel pestprotocol

Hoofdstuk 1:

Pesten – een probleem

Hoofdstuk 2:

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Fysiek
- Verbaal
- Indirect
- Andere signalen

Hoofdstuk 3:

Activiteiten in het kader van preventie van pesten

Hoofdstuk 4:

Hoe gaan wij op obs Park Stokhorst met pesten om?

Hoofdstuk 5:

Belangrijke regels bij het hanteren van het pestprotocol.

- Regel 1
- Regel 2
- Regel 3
- Schoolregels

Hoofdstuk 6:

Wat doen we als.....

- Signalen van pesten
- Onderhuids pesten
- Aanhoudend pesten

Hoofdstuk 7:

Hoe begeleiden we.....

- Het slachtoffer
- De pester
- Pester/slachtoffer
- De ouders

Bijlage 1: Internetsites voor achtergrondinformatie; boeken; sociale vaardigheidsspellen

Bijlage 2: Viseon en kleuterobservatie

Pestprotocol obs Park Stokhorst

Dit PESTPROTOCOL heeft als doel:

Het creëren van een vertrouwelijk schoolklimaat waarin we er alles aan doen om kinderen die een groot deel van hun tijd op school doorbrengen een zo veilig mogelijke omgeving te garanderen.

Ontwikkeling van bewustwording van pestgedrag bij leerlingen, leerkrachten, ouders en begeleiders.

Het zichtbaar maken van regels en afspraken zodat kinderen en volwassenen elkaar kunnen aanspreken als er zich ongewenste situaties voordoen.

Elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen zodat we iedereen in de gelegenheid stellen om met veel plezier naar school te gaan.

Leerlingen, ouders en leerkrachten aan te moedigen om elke vorm van pesten te melden, zodat er gepaste acties kunnen worden ondernomen.

Team
Obs Park Stokhorst
Hoge Boekelerweg 135
7531EC Enschede
tel: 053-4362404
email: info.obsparkstokhorst@consentscholen.nl
website: www.obsparkstokhorst.nl

1. Pesten – een probleem.

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons.

Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Van pesten spreken we als iemand herhaaldelijk of gedurende een bepaalde tijd wordt blootgesteld aan negatieve acties van één of meerdere leerlingen. Een negatieve actie is wanneer iemand een ander opzettelijk letsel of ongemak toe brengt of daar een poging toe onderneemt.

Bij pesten onderscheiden we drie vormen:

- Fysiek (slaan, schoppen, afpakken of beschadigen van spullen)
- Verbaal (schelden, beledigen, herhaaldelijk plagen, racistische opmerkingen)
- Indirect (roddelen, iemand uitsluiten uit sociale groepen)

Verschillende rollen bij pesten:

- Pester
 - Slachtoffer
 - Pester/slachtoffer
 - Omstanders, meelopers
-
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
 - Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
 - Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak. Zie hoofdstuk 3.
 - Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
 - Iedere school heeft een of meerdere vertrouwenspersonen aangesteld. Op obs Park Stokhorst zijn dat Jeanine van der Meij (leerkracht) en Jolanda Comello (intern begeleider)

2. Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

Fysiek (slaan, schoppen, afpakken of beschadigen van spullen)

- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Bezittingen afpakken.
- Op weg naar huis achterna rijden.

Verbaal (schelden, beledigen, herhaaldelijk plagen, racistische opmerkingen)

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over kleding
- Schelden of schreeuwen.

Indirect (roddelen, iemand uitsluiten uit sociale groepen)

- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Isoleren en negeren
- Het kind wordt niet (meer) uitgenodigd op partijtjes van klasgenoten.
- Als andere kinderen negatiever reageren op een fout van het kind, dan dat ze doen bij hun andere klasgenoten.
- Veel geroddel in de groep.
- Andere kinderen praten negatief over familieleden van dat kind.
- Een spel is “toevallig” steeds net begonnen als hij of zij erbij komt.
- Pesten via msn, hyves en andere digitale toepassingen.

Andere signalen:

- Vaak alleen staan in de pauze.
- Tijdens de pauze bij de pleinwacht gaan staan
- Bepaalde kleren niet meer aan wil hebben naar school en de club
- Het kind is gauw boos of prikkelbaar.
- Het kind wil niet meer buiten spelen en sluit zich op in huis

Als één of meerdere van deze signalen opgepikt worden, kan het kind gepest worden, maar het hoeft niet. Dan wordt het kind gevraagd of het vermoeden van pesten klopt, of dat er “iets” anders aan de hand is.

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

3. Activiteiten in het kader van preventie van pesten op obs Park Stokhorst?

- Het duidelijk maken van het verschil tussen pesten en plagen.
- Een effectieve manier om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels met en voor de leerlingen.
- Aan het begin van elk schooljaar wordt er extra aandacht besteed aan de regels en afspraken rond pesten en aan het pestprotocol. Zie school- en klassenregels in het routeboek.
- De schoolregels, zie onder, worden door leerkrachten en kinderen met elkaar besproken en gerespecteerd. Ze worden zichtbaar opgehangen in de school.
- Op school willen we regelmatig een onderwerp in de kring aan de orde stellen. Pesten maakt onderdeel uit van de methode “Goed Gedaan” welke de school gebruikt. Elke veertien dagen komt er schoolbreed een nieuw onderwerp aan de orde. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen aan de orde in verschillende werkvormen.
- Het voorbeeld van de leerkrachten en de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten, ouders en leerlingen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Regelmatig beschrijvende complimenten voor positief gedrag geven. Goed gedrag belonen.
- De ouders worden op de hoogte gehouden van het pestbeleid en de onderwerpen die op een bepaald moment aan de orde zijn door middel van de ouderbrief.

4. Belangrijke regels bij het hanteren van het pestprotocol.

REGEL 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

“Je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken”.

Deze regel geldt natuurlijk ook voor de ouders van alle kinderen.

REGEL 2:

Alle leerlingen zijn verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep en op school. Een medeleerling kan ook de verantwoordelijkheid nemen om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten.

REGEL 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Samen met de leerkracht(en) wordt naar een oplossing gezocht en wordt actie ondernomen.

De regels die zowel binnen als buiten obs Park Stokhorst gelden zijn:

1. **Wij zorgen dat iedereen er bij hoort**
2. **Wij gedragen ons rustig**
3. **Wij zijn zuinig op onze spullen**
4. **Wij houden rekening met elkaar**

Toevoeging:

Binnen iedere groep mogen kinderen, tijdens de lessen sociale vorming, een aanvulling geven op bovengenoemde en vastgestelde schoolregels.

Die aanvulling betreft dan de zgn. groepsregels

Zowel de school -als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

De regels worden op een centrale plaats in de school opgehangen.

De regels zullen door het jaar heen regelmatig in de lessen worden geëvalueerd.

5. Wat doen we als.....

A. Er gesignaleerd wordt (door gepeste leerling zelf, ouders, andere leerling of leerkracht) dat een leerling wordt gepest?

- ✓ De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
- ✓ Bij herhaaldelijk pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een indringend/bewust makend gesprek met de leerling die pest.
- ✓ Bij herhaald pestgedrag worden de ouders/verzorgers (van pester en gepeste) op de hoogte gebracht van het pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

B. De leerkracht het idee heeft dat er sprake is van onderhuids pesten?

- ✓ In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.
- ✓ De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

C. Maatregelen.

- ✓ Bij pestgedrag kan de leerkracht strafmaatregelen treffen. Dit kan variëren:
 - Een boek lezen over pesten
 - Contract opmaken en laten ondertekenen door pester en ouders.

D. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals:

- ✓ het Steunpunt Onderwijszorg, Mia Navis als collegiaal consultant
- ✓ de schoolarts van de GGD, Anneke Noort
- ✓ schoolverpleegkundige, Claudia van der Hulst
- ✓ schoolmaatschappelijk werk, Leon Bouwman

In alle gevallen:

- ✓ Brengt de leerkracht het team op de hoogte van het voorval en over de gemaakte afspraken. Er kan dan collectieve controle/ adequate aanpak plaats vinden.
- ✓ Maakt de leerkracht een verslag over het voorval en de gemaakte afspraken in het leerlingendossier.

6. Hoe begeleiden we.....

De gepeste leerling:

- We tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- We laten de leerling inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren.
- We gaan na welke oplossing het kind zelf wil.
- We benadrukken de sterke kanten van het kind.
- We stimuleren het dat de leerling zich anders/beter opstelt.
- We kunnen de volgende affectieve doelen nastreven:
 - Vaardigheden om zelfbeeld en zelfvertrouwen te ontwikkelen
 - Vaardigheden in nemen van beslissingen
 - Communicatieve vaardigheden
 - Begrip van eigen gevoelens en die van anderen (cognitieve doelstelling)
 - Vaardigheden in het zichzelf uitdrukken
- We praten met de ouders/verzorgers van het kind (en de ouders/verzorgers van de pester).
- We plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het over te beschermen.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: maatschappelijk werk, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, collegiaal consulent Steunpunt Onderwijszorg, politie.

De pester:

- We praten met de pester en we zoeken naar de reden van het pesten.
- We laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft
- We laten excuses aanbieden.
- We spreken bij herhaling de pester er weer op aan.
- We streven, indien nodig, de volgende affectieve doelstellingen na:
 - Luistervaardigheden
 - Assertiviteitstraining
 - Omgang met conflictsituaties
 - Woedebeheersing
 - Emotie- regulatieve vaardigheden
 - Respect, samenwerking en empathie.
 - Begrip van sociale waarden (cognitieve doelstelling)
- We nemen sancties die passen bij het voorval. Dit kan variëren van een indringend/bewust makend gesprek, het lezen van een boek over pesten, een gesprek met ouders/verzorgers erbij, een stelopdracht over pesten of het opstellen van een contract. Deze maatregelen worden door de leerkracht genomen. Is er geen verbetering dan komt de directie in beeld als het gaat over schorsing/verwijdering van school.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: maatschappelijk werk, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, collegiaal consulent Steunpunt Onderwijszorg, politie, leerplichtambtenaar.

De grote groep/ meelopers:

- We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
- We stimuleren dat de kinderen een eigen standpunt innemen en eventueel partij trekken voor de gepeste leerling.
- We bespreken met de leerlingen dat “meedoen” met de pester meestal kan leiden tot verergering van het probleem. Als een leerling er bij staat en niets doet om het pesten te stoppen zien we dit als een passieve pester en is dan medeplichtig.

- We laten inzien wat het effect van het gedrag van een pester is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: maatschappelijk werk, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, collegiaal consulent Steunpunt Onderwijszorg, politie.

De ouders/verzorgers.

- We nemen ouders/verzorgers serieus als zij met een klacht op school komen.
- We betrekken ouders/verzorgers bij het pestgedrag van hun kind door hen op tijd in te seinen als het kind een pester, slachtoffer of meeloper is.
- We laten meedenken in het zoeken naar een oplossing voor het probleem.

7. Adviezen aan..... Ouders/verzorgers.

Ouders spelen een actieve rol waar het gaat om de opvoeding van hun kind(eren) tot sociale wezens.

De ouders van de gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Pesten kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Stimuleer de leerling om naar de leerkracht te gaan.

De ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat zijn/haar gedrag anderen aandoet.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het gewenste gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.

De ouders van alle kinderen:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Houd rekening met de gevoelens van de ouders van zowel het gepeste kind als ook de gevoelens van de pester.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem gewenst gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Leerkrachten en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL.

Bijlage 1.

Internetsites:

www.sociaal-emotioneel.nl

www.kinderen.moed.nl

www.samentegenpesten.nl

www.pestweb.nl

www.loes.nl

www.mijndigitalewereld.nl

Boeken/methoden van obs Park Stokhorst:

- Methode Goed Gedaan
- Kalender en posters Kids tegen geweld
- Leesboeken schoolbieb
- Kids Skills

Gezelschapspelen:

Babbelbox,

Sociale vaardigheden, vanaf 6 jaar

Kikker becool,

Sociale vaardigheden, vanaf 8 jaar

Kikkerkwartet,

Sociale vaardigheden, vanaf 10 jaar

Spiegel jezelf,

Onderdeel zelfbeeld, vanaf 8 jaar

Spring kikker spring,

Emoties, vanaf 4 jaar

Stop-denk-doe-spel,

Sociale vaardigheden, vanaf 7 jaar

Omgaan met conflictenkwartet,

Sociale vaardigheden, vanaf 7 jaar

Samen ben je niet alleen,

Sociale vaardigheden, memorie, vanaf 4 jaar

Brugklasspel,

Sociale vaardigheden, voorbereiding op vo, vanaf 11 jaar

Het ASO-spel,

Sociale competenties, vanaf 8 jaar

Ballenset – emoties,

alle leeftijden

Kikker in-uit de put,

Jongere kinderen

Boeken met spellen:

Energize deel 1, 2 en 3; alle leeftijden

Gedragswerkgroep:

Begeleiden bij invoeren en borgen schoolregels.

Adviesgroep voor overblijf

Bijlage 2.

Op obs Park Stokhorst wordt twee keer per jaar signaleringslijsten ingevuld op sociaal emotioneel gebied.

Voor de groepen 1 en 2 gebruiken we de Kleuterobservatie van het CITO. Deze wordt voor de groep 2 leerlingen in november en mei digitaal ingevuld. Voor de kinderen uit groep 1 in januari; voor de herfstleerlingen in maart en voor alle groep 1 kinderen nog een keer in juni. De scores worden ingevoerd in het LOVS van CITO.

Voor de groepen 3 t/m 8 hebben we Viseon, een signaleringslijst van het CITO, waarbij de lijsten digitaal worden ingevuld door de leerkrachten. Voor de groepen 5 t/m 8 laten we de leerlingen ook een lijst invullen. De scores worden ingelezen in het LOVS van CITO.

Naast Viseon en Kleuterobservatie hebben we ook Socitijger. Alle leerlingen van groep 3 t/m 8 geven hun klasgenoten een "Smiley" variërend van helemaal niet aardig (een grote rode) tot heel aardig (grote groene). Bij dit overzicht kunnen we zien hoe de relaties tussen kinderen binnen de groep zijn.

Deze overzichten worden besproken in een overleg met de intern begeleider.

Besproken wordt o.a.:

Klopt het beeld van de lijsten met indruk leerkrachten?

Wat zijn de verrassingen?

Welke leerlingen vallen op?

Wat gaat de leerkracht doen, hp?

Van dit overleg volgt een verslag en dat wordt een volgende keer besproken.